

Motion till riksdagen 2023/24:2499

av **Helena Vilhelmsson m.fl. (C)**

Jämställdhet på riktigt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa kön som straffskärpningsgrund och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt lämnaprogram i syfte att få fler att orka lämna en våldsam relation och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en lämnapeng, dvs. ett startkapital för de som tagit sig ur en våldsam relation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ekonomiskt våld bör erkännas och ses som en egen del i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för en nationell bostadskö för våldsutsatta och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att brottsutredningar av våld i nära relation och sexualbrott kräver specialistkompetens och att det bör finnas i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de som i sin yrkesroll ofta kommer i kontakt med offer för våld i nära relation ska ha kunskap inom ämnet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga varför de som fallit offer för våld i nära relation och som haft kontakt med myndigheter före mordet har fallit igenom samhällets skyddsnet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att när en anmälan görs om brott i nära relation ska den som är utsatt få brottsofferstöd inom ett dygn från polisanmälan och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över systemet för personer med skyddade personuppgifter och andra skyddsåtgärder och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om en förälder med ensam vårdnad och skyddad identitet ska kunna byta efternamn på barnen utan samtycke från den andra föräldern och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Jämställdhetsmyndigheten bör få i uppdrag att kartlägga eftervåldet och samverka med myndigheter för att stoppa detta våld och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att automatiskt kontaktförbud bör införas vid fällande dom för brott i nära relation samt om att utreda begränsning till geografiskt område när det gäller särskilt utvidgat kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera kontrollerande beteende och psykiskt våld och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning bör inrättas i syfte att arbeta fram brottsförebyggande metoder för att tidigt fånga upp personer med riskfaktorer för att utveckla ett våldsamt beteende och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) bör få ett utvecklat kunskapsuppdrag och långsiktiga förutsättningar att kunna verka som ett nationellt kompetenscentrum och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta en nationell hjälplinje för unga personer som har våldsproblematik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att motverka våld i nära relation bland äldre som en del i ett nationellt äldrehälsovårdsprogram och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur det brottsförebyggande arbetet kan förstärkas i fråga om vård och behandling av personer som dömts för sexualbrott och våld, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den nationella hjälplinjen som erbjuder stöd till personer som upplever sig ha ett problembeteende kopplat till sin sexualitet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ett informationsuppdrag om sexköpslagen till Jämställdhetsmyndigheten som är beständigt över en längre tid och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur digitala bordeller som vänder sig till den svenska marknaden kan stoppas, oavsett var sajten är registrerad, och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en nationell "hotline" för människor utsatta för människohandel och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de verksamheter som erbjuder stöd och skydd till offer för prostitution och människohandel bör få långsiktig och stabil finansiering och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av regleringen av sexistisk reklam och tillkännager detta för regeringen.

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att yrkesverksamma inom offentligt finansierad verksamhet som möter barn och unga ska få kompetens och verktyg för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka grund- och gymnasieskolors arbete med att upptäcka och förebygga hedersrelaterat våld och förtryck, genom bl.a. handlingsplaner, och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga hur sambolagen förhåller sig till informella barnäktenskap och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör vara förbjudet för sjukvårdspersonal att medverka till s.k. oskuldskontroller och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge ansvarig myndighet i uppdrag att förtydliga att s.k. hymenrekonstruktioner inte är i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett flerårigt nationellt forskningsprogram i syfte att förbättra kunskapsläget om sjukdomar som drabbar kvinnor och stärka förutsättningarna för en jämställd vård och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur ett genusmedicinskt uppdrag kan inkluderas i grunduppdraget inom alla nationella programområden och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett krav på fysioterapeutisk kompetens om kvinnors hälsa vid eftervård efter förlossningen kan införas och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hela vårdkedjan behöver rustas för att hjälpa patienter med endometrios och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska genomföra riksdagens fattade beslut om att ge lämplig myndighet i uppdrag att löpande analysera ojämställdhet inom hälso- och sjukvården utifrån kön och genus och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur en lägre momssats på mensskydd kan införas och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analysera hur det oförklarade lönegapet mellan kvinnor och män kan minskas och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jämställdhetsanalyser bör vara ett självklart och naturligt inslag i den statliga företagarpolitiken samt att de stöd som företag kan söka bör utformas så att de också i högre grad söks och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga medel för företagande bör fördelas mer jämställt och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra tillgången till mikrolån och tillkännager detta för regeringen.

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten för människor med skyddad identitet att driva företag och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för fler kvinnor i ledande positioner och att förbättra kunskapen om kvinnors ledning och ägande av företag och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa en ny jämställdhetsbonus för föräldraförsäkringen liksom en jämställdhetsbonus för vård av barn och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över underhållsstödet för ensamstående föräldrar och flerbarnstillägget och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försäkringskassan bör ges i uppdrag att arbeta mer med bl.a. s.k. nudging för att informera vårdnadshavare om hur fördelningen av föräldraledigheten påverkar såväl familjeliv och hälsa som livsinkomst och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av försörjningsskyldigheten mellan makar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiet är ett liberalt, feministiskt parti som står upp för alla människors lika värde och rättigheter. Oavsett vem du är eller varifrån du kommer ska du ha friheten och möjligheten att bestämma själv vart du är på väg. Varken staten, samhället eller din familj ska stå i vägen för din utveckling eller dina drömmar. Vi tror på individens frihet och allas lika värde. Därför är det självklart för oss att riva de strukturer och normer som begränsar människors frihet – därför är det självklart för oss att arbeta för ett jämställt och jämlikt samhälle.

För det första vill vi stoppa mäns våld mot kvinnor. Våldet finns i alla åldrar, i alla samhällsklasser och i hela Sverige. Det är ett akut och brett samhällsproblem som begränsar flickors och kvinnors frihet och vardag. Våldet måste förebyggas och det måste få ett slut. För det andra måste vi stärka kvinnors självbestämmande och egenmakt. Vi vill se en mer jämställd arbetsmarknad, främja kvinnors företagande och ägande. Att föda barn ska inte stå i vägen för karriären och föräldraskapet ska inte vara en ekonomisk fälla för kvinnor. För det tredje och sista, vill vi säkerställa en jämställd vård och omsorg genom forskning om kvinnosjukdomar, minska den stressrelaterade psykiska ohälsan och stärka den genusmedicinska kompetensen inom vården.

Både flickor och pojkar tar skada av ett ojämnt samhälle och när de trycks ner i fack som inte passar dem – vare sig det handlar om hederskultur i familjen, särbehandling i skolan eller diskriminering på arbetsplatsen. Sådana strukturer och normer måste tas på allvar och motarbetas. Därför är det en självklarhet för Centerpartiet att vi ska leda kampen för ett jämställt Sverige som skapar möjligheter och frihet för alla. Och att Sverige fortsatt ska vara en stark global röst för jämställdhet – för en hållbar utveckling.

Kvinnor i det offentliga rummet

I Sverige är det fortsatt så att ju högre upp i hierarkin, desto fler män gäller inom de flesta av samhällets sektorer. Sverige beskrivs ändå ofta som ett föregångsland när det gäller en jämställd politisk representation. Sedan 1990-talet har mer än 40 procent av ledamöterna i riksdagen varit kvinnor och regeringarna har varit i stort sett jämställda numerärt sett. Riksdagen består efter valet 2022 av 46 procent kvinnor, detsamma som efter valet 2018. Representationen av kvinnor i kommunfullmäktige har i flera år legat runt 40 procent, men kommunstyrelserna domineras fortfarande av män. De flesta kommun- och regionstyrelser leds också av en ordförande som är man. Unga är också underrepresenterade i kommunpolitiken, de lämnar den oftare och bland dem som hoppar av är kvinnor överrepresenterade. Unga kvinnor i politiken är särskilt utsatta för härskartekniker, nedsättande behandling och trakasserier, visar ett flertal studier.

Inför kön som straffskärpningsgrund

Alla som lever i Sverige ska kunna känna sig trygga oavsett vem man är. I dag är det alltför många som blir utsatta för hot, hat och våld på grund av sitt kön eller för att de har en funktionsnedsättning. En större andel av kvinnorna har känt sig diskriminerade på grund av sitt kön jämfört med männen. En stor majoritet av unga kvinnor (16–29 år), 75 procent, har upplevt sig diskriminerade i offentliga miljöer. Totalt har 48 procent av kvinnorna respektive 17 procent av männen någon gång känt sig diskriminerade på grund av sitt kön i offentliga miljöer. Det offentliga rummet ska vara tryggt och säkert, men i det offentliga rummet tystas kvinnor ofta ned. På internet frodas trakasserier, hat och hot, inte minst mot flickor och kvinnor. Kvinnor är mer utsatta för digitalt hat än vad män är. Det får allvarliga konsekvenser inte bara för kvinnors psykiska hälsa utan också för kvinnors möjligheter att delta i det demokratiska samtalet. Det finns många exempel på gärningsmän som begått allvarliga brott motiverade av hat mot kvinnor. Centerpartiet vill därför att kön införs som en hatbrottsgrund. Straffskärpningsgrunden kan komma i fråga för alla former av brott, såväl våldsbrott som förtalsbrott, där brotts-offrets kön utgör motiv till brottet. Det är rimligt att kön, i likhet med exempelvis könsöverskridande identitet och sexuell läggning, kan utgöra grund för hatbrott. Införandet av kön som straffskärpningsgrund skulle också kunna ha betydelse för att komma till rätta med sexistiskt näthat som begränsar kvinnors livsrum.

Sexistisk reklam

Enligt Jämställdhetsundersökningen 2022 har kvinnor och män olika uppfattning om hur kvinnor framställs i media. 63 procent av kvinnorna tycker att det är vanligt att kvinnor i någon grad framställs sexistiskt. 44 procent av männen tycker inte att det är vanligt, och hos kvinnorna är den siffran 25 procent.

Företeelsen av bilder på halvnakna kvinnor som reklampelare för kläder, parfym eller annat är inget nytt. Sexualiseringen av kvinnan är ett välkänt verktyg för att locka till konsumtion, men det får konsekvenser för kvinnans självbild (Åkestam, 2015) då hon bland annat tenderar att internalisera objektifieringen och se sig själv utifrån, för att sedan värdera sig själv som ett objekt. Bilder på sexualiserande och objektifierande kvinnokroppar och höga skönhetsideal kan också leda till ätstörningar, psykisk ohälsa och internaliserad objektifiering, visar bland annat en studie vid företagsekonomiska institutionen vid Stockholms universitet. Idag finns möjlighet att anmäla sexistisk

reklam till Reklamombudsmannen, näringslivets stiftelse för självreglering av etisk reklam. Att bli fälld av Reklamombudsmannen leder dock inte till någon direkt påföljd annat än risken för negativ publicitet och konsumentreaktioner. Det är ett problem. Centerpartiet anser att det finns all anledning att se över om självregleringen är en tillräckligt ingripande åtgärd och vill därför se en översyn av regleringen av sexistisk reklam. En sådan måste ta hänsyn till tryck- och yttrandefriheten.

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett akut och brett samhällsproblem. Över 75 000 kvinnor utsätts för våld av en partner varje år och 200 000 barn beräknas leva med våld i sin vardag. Mellan 15 och 20 kvinnor mördas varje år av sin partner. Våldet måste få ett slut och samhället måste fullt ut stötta den som väljer att lämna en våldsam relation.

Ett nationellt lämnprogram

Samverkan mellan myndigheter är en viktig del för att fler kvinnor ska orka lämna. Det finns enskilda välfungerande projekt i bland annat Jämtland och Stockholm (bl.a. projektet Igor) där man jobbar med samordnat stöd till den våldsutsatta. Centerpartiet vill se en nationell modell, där man samverkar mellan myndigheter som polisen, socialtjänsten, Skatteverket, ekonomisk rådgivare, sjukvård och psykiatri, så att alla som vill lämna får det stöd man behöver i det. Syftet är att underlätta för de som orkar lämna och samtidigt ge dem möjlighet att fokusera på eftervård och en ny vardag utan våld. Det är också viktigt att fånga upp kvinnor innan våldet eskalerar och helt enkelt slutar i att de blir mördade.

Många av de personer som mördas av närstående, har varit i kontakt med polis, socialtjänst eller vården före mordet. Ibland har kontakten innefattat mycket tydliga och konkreta frågor som brottsanmälan eller annan insats mot våldet. Ibland har det istället varit fråga om mer otydliga rop på hjälp eller i vart fall en kontakt. Att så många av de som utsätts för dödligt våld i nära relation har varit i kontakt med myndigheterna före mordet ger en tydlig fingervisning om att de inte har fått den hjälp som de har behövt. Centerpartiet vill därför tillsätta en utredning som tittar närmare på varför dessa hjälpsökande och senare våldsdödade, har fallit igenom samhällets skyddsnät trots kontakt med myndigheter och vården. Samhället måste också på ett självklart sätt trygga de personer som riskerar att fara illa av en våldsverkare. För att de som polisanmäler våld i nära relation ska kunna känna sig trygga vill Centerpartiet att den som är utsatt och gör en anmälan ska få brottsofferstöd inom ett dygn från polisanmälan.

En nationell lämnpeng och nationell bostadskö

Att lämna kan vara det absolut svåraste beslutet att ta för kvinnor som lever i en våldsam relation. För att täcka olika kostnader som kan uppstå vid ett hastigt uppbrott från en våldsam relation vill vi se en utredning av en nationell lämnpeng. Att stärka kvinnors ekonomiska egenmakt är en skyddande faktor. Utan en stabil ekonomi är det särskilt svårt att lämna, och att inte återgå, till en våldsam relation. Centerpartiet anser därför att ekonomiskt våld bör erkännas och ses som en egen form av mäns våld mot kvinnor i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Dessutom vill vi skapa en nationell bostadskö för våldsutsatta så att de snabbt

kan ges förtur till ett tryggt boende, också i en annan kommun än där man för tillfället bor. En egen fast bostad kan vara livsviktig för att kunna lämna en våldsam relation.

Långsiktiga resurser behövs för att rädda liv

Kvinnojurer, tjejjurer och skyddade boenden behöver en långsiktig finansiering för att kunna fortsätta sitt viktiga arbete. Dessa gör en samhällsinsats, dag in och dag ut, för att ge kvinnor som vågat lämna en våldsam relation skydd och trygghet. Skyddat boende kommer under nästa år regleras och bli en boendeinsats i socialtjänstlagen, med tillståndsplikt och kvalitetskrav, där särskilt beslut krävs för barn. Att barn nu får ökat stöd och att det inte ligger helt på vårdnadshavaren är viktigt för att barns röster också ska bli hörda. Men utvecklingen sker inte av sig själv utan det ställer ytterligare krav på kommuner och kvinnojurer att anpassa verksamheten och säkerställa rätt kompetens. Därför är det särskilt viktigt att säkerställa långsiktig finansiering framgent.

Utveckla NCK:s kunskapsuppdrag

Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, är ett kunskaps- och resurscentrum vid Uppsala universitet. NCK arbetar för att höja kunskapen på nationell nivå om mäns våld mot kvinnor och utveckla metoder för omhändertagande av våldsutsatta kvinnor. Att ge NCK ett utvecklat nationellt kunskapsuppdrag och långsiktiga förutsättningar är en viktig del i att säkerställa att alla yrken som kommer i kontakt med våldsutsatta personer, till exempel polis, jurister, socialsekreterare och läkare, får en grundläggande förståelse för bland annat normaliseringsprocessen och våldsutsatthet. NCK driver även Kvinnofridslinjen, en nationell stödtelefon för våldsutsatta kvinnor för de som är utsatta för hot eller fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld. Antalet samtal har ökat stort de senaste åren och det är viktigt att NCK får långsiktiga och erforderliga ekonomiska förutsättningar för att kunna möta det stora behovet av stöd. Det ska aldrig vara upptaget när en våldsutsatt kvinna tar modet att ringa.

Nationell stödlinje för unga relationer

Mäns våld mot kvinnor börjar med killars våld mot tjejer. Därför är det viktigt att förebyggande insatser genomsyrar hela samhället och att det offentliga lägger grunden redan i förskolan och skolan. Organisationer som jobbar med flickor och pojkar, förövare och utsatta, ska ha den långsiktiga finansiering de behöver. Våld i ungas partnerrelationer måste motverkas. Det finns ett behov av att utveckla det preventiva våldsförebyggande arbetet. Idag finns nationella stödlinjer för vuxna våldsutövare som vill ta sig ur destruktiva beteenden och sluta slå, men det saknas en motsvarighet för unga. Centerpartiet bedömer att det behövs en nationell hjälplinje för unga personer och särskilda resurser till aktörer som riktar sig till unga som utövar våld och kontroll i sina partnerrelationer och/eller utsätts för våld i sin partnerrelation. Det är angeläget att också motverka ökningen av sexualbrott. Kriminalisering och straff gör inte brottet ogjort. Det är därför angeläget att stärka det brottsförebyggande arbetet och forskningen om vård och behandling av personer som dömts för sexualbrott. Därför bör regeringen långsiktigt säkra den nationella hjälplinjen som erbjuder stöd till personer som upplever sig ha ett problembeteende kopplat till sin sexualitet.

Motverka våld i nära relation bland äldre

Forskning visar att även äldre kvinnor är särskilt utsatta för våld i nära relation. Vissa studier tyder på att så mycket som 16 procent av kvinnorna utsatts för någon form av våld efter att de fyllt 65 år. Detta är mycket allvarligt eftersom det rör sig om en känslig målgrupp. Medvetenheten om denna situation måste generellt sett öka i samhället och särskilt hos de brottsutredande myndigheterna och hos myndigheter och huvudmän som har mycket kontakt med äldre. Förebyggande insatser för att förhindra våld och övergrepp på äldre personer behöver vara en viktig del av ett program för att stärka äldre personers hälsa. Våld mot äldre personer bedöms vara ett folkhälsoproblem. En rapport från Brå anger att var femte kvinna över 74 år undviker att gå ut sena kvällar på grund av en känsla av otrygghet. Även äldre är utsatta för våld i nära relationer. Förebyggande insatser för att förhindra våld och övergrepp på äldre personer behöver vara en viktig del av ett nationellt äldre hälsovårdsprogram.

Stoppa eftervåldet

Jämställdhetsmyndighetens kartläggning från förra året visar att svenska domstolar i en låg utsträckning tar hänsyn till förekomsten av våld i vårdnadstvister. Tintin är ett av de barn som dödades förra året och där våldet förringades. Han blev bara 8 år, dödad av sin egen pappa under umgänge. I dagens Sverige är det fortsatt så att barn tvingas till umgänge med en våldsam förälder, samma förälder som de kan leva på flykt ifrån. Det måste ändras. Barnets trygghet måste vara vår främsta prioritet. För Centerpartiet är det självklart att om det är klarlagt att en förälder utsatt personer i familjen för våld eller andra kränkningar, är det en otvivelaktig brist i omsorgs- och föräldraförmågan. Delad vårdnad, umgängesrätt och medling är bra men förutsätter ett jämlikt maktförhållande. Men varken delad vårdnad, umgängesrätt eller medling bör ske när det föreligger våld i relationen. I de fall det föreligger risk för framtida våld, hot eller fridskränkningar så ska den person som riskerar att göra sig skyldig till sådana handlingar inte heller ha del i vårdnaden. Myndigheterna ska inte medverka till eftervåld. I oändliga och regelbundna processer kring vårdnad och prövning om umgänge kan makt och kontroll fortsätta att utövas över den våldsutsatta med hjälp av myndigheterna. Det är särskilt besvärande för de som lever gömda med skyddade personuppgifter eftersom varje prövningstillfälle ökar risken att myndigheterna röjer personuppgifterna. Något som är alldeles för vanligt enligt Jämställdhetsmyndighetens rapport och ofta beror på bristande rutiner hos myndigheter. Centerpartiet vill därför att Jämställdhetsmyndigheten ges i uppdrag att kartlägga det så kallade eftervåldets omfattning, alltså kränkande eller våldsamma handlingar som sker efter det att en relation upphört, och tillsammans med andra myndigheter för att upprätta åtgärdsprogram men likaså öka medvetenheten kring sådant eftervåld.

Prostitution och människohandel

Människohandel och prostitution är en av de värsta formerna av mäns våld mot kvinnor. Centerpartiet vill särskilt poängtera vikten av Jämställdhetsmyndighetens nationella uppdrag rörande prostitution och människohandel. Som nationellt samordningsansvarig har Jämställdhetsmyndigheten möjlighet att driva på samverkan inom arbetet mot prostitution och människohandel, där regionkoordinatorerna har en viktig del i det

förebyggande arbetet. Den svenska sexköpslagen är ett starkt verktyg och en förutsättning för det arbetet. Sedan lagen trädde i kraft 1999 har den haft stor betydelse för att förebygga och bekämpa prostitution och har även haft normativ betydelse, då förövaren (ofta mannen) är den som enligt lag begår brottet och den som säljer (ofta kvinnan) är ett offer och därför inte ska betraktas som lagbrytare. Trots att Sverige var det första landet i världen att kriminalisera sexköp behöver lagen fortsatt försvaras och stärkas. För Centerpartiet är det otvivelaktigt att ansvaret för brottet fortsatt ska placeras där det hör hemma, hos förövaren. Vi motsätter oss att de kvinnor som är offer för prostitution och människohandel ska kunna fällas för bristande vandel. Centerpartiet ser ett stort behov av att ge Jämställdhetsmyndigheten ett permanent informationsuppdrag kring sexköpslagen.

En nationell ”hotline”

Plattformen Civila Sverige mot Människohandel har de senaste åren upplevt en ökad tillströmning av offer för människohandel och exploatering i Sverige. Merparten av dessa har inte identifierats av myndigheter vilket oftast betytt att individerna inte fått sina rättigheter tillgodosedda. Sverige har flera gånger, bland annat från Europarådets expertkommitté Greta och US TIP Report, kritiserats för att ha varit alldeles för dåliga på att proaktivt identifiera särskilt sårbara utsatta, såsom papperslösa, ensamkommande barn m.m. Vidare gjorde Riksrevisionen iakttagelsen att statens insatser mot exploatering har stora brister och att myndigheterna på området behöver tydligare uppdrag och mandat för att genomföra åtgärder gällande information om rättigheter till potentiellt utsatta samt stöd- och skyddsprocessen.

Det finns alldeles för lite uppsökande verksamhet från socialtjänst och polisen för proaktiv identifiering trots att det enbart är dessa två myndigheter som kan ansöka om potentiella brottsoffrets ”konventionsstadgade grundläggande rättighetspaket” i form av en 30-dagars betänketid. För att Sverige ska kunna erbjuda de utsatta information och tillgång till sina rättigheter behöver vi bli mycket bättre på att identifiera fler potentiellt utsatta och erbjuda enklare väg in till lågtröskelverksamhet. Ett av de enklaste och viktigaste verktygen för att utsatta ska få information om sina rättigheter är att installera en nationell hotline. Något som de flesta länder i Europa har. I våra grannländer Finland och Norge finns det statligt finansierade 24-timmars nationella telefonjourer med information, hjälp och stöd till allmänheten och sårbara offer.

Sverige måste leva upp till de internationella åtagandena för offer för människohandel och säkerställa att brottsoffren identifieras och får tillgång till information, skydd och stöd som inte är villkorat av medverkan i en rättsprocess. För att stärka identifieringsprocessen behövs det en nationell hotline. Därför vill Centerpartiet ge Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att införa en nationell hotline bemannad dygnet runt dit allmänheten och potentiellt brottsutsatta kan vända sig för att få hjälp och information till utländska arbetstagare om deras rättigheter i Sverige.

Stoppa de digitala bordellerna

Det finns anledning att närmre utreda förutsättningarna att stoppa såväl sugardejting-sajter som sexköpsajter/annonssidor om prostitution genom att vidareutveckla lagstiftningen rörande koppleri. Det är redan idag kriminaliserat att främja att en person har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning (6 kap. 12 § BrB). På samma sätt som den

som upplåter en lägenhet för tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning kan dömas för koppleri, borde även den som tillhandahåller en domän eller digital tjänst där sådan verksamhet förekommer kunna dömas. Då internet suddar ut gränserna för tid och rum bör det också vara möjligt att definiera att brottet sker i Sverige givet att den digitala tjänsten vänder sig till den svenska marknaden, oavsett var i världen exempelvis en server befinner sig. Centerpartiet anser att det är angeläget att det brottsbeivrande arbetet fungerar på ett ändamålsenligt sätt även i ett digitalt tidevarv. Vi vill därför att det tillsätts en utredning som ser över vad som kan göras för att stoppa de digitala bordeller som vänder sig till den svenska marknaden och där kvinnor och barn säljs. Utredningen ska även se över möjligheterna att sätta stopp för detta oavsett var sajten är registrerad.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Inom ramen för januariavtalet har Centerpartiet varit med och genomfört ett omfattande reformpaket för att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det handlar bl.a. om heder som en särskild straffskärpningsgrund, införandet av nya brott i form av exempelvis ett barnäktenskapsbrott, barnfridsbrott och ett särskilt hedersbrott. Vidare har vi sjösatt framtagande av en samlad nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. Stora satsningar har också gjorts på kunskapshöjande åtgärder i fråga om hedersproblematik, men mer behövs.

Kompetens och samverkan

Det krävs såväl kompetens som reell samverkan mellan myndigheter för att kunna förebygga och upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck i tid. Utreseförbudet som infördes år 2020 har gjort skillnad, då myndigheter nu kan hindra att barnen förs ut ur landet. Det saknas fortfarande ett nationellt beslut som innebär att personal på kommuner och myndigheter som arbetar med ungdomar utbildas i hedersrelaterat våld och förtryck. Centerpartiet vill se en förbättrad samverkan mellan myndigheter i arbetet med att förebygga och upptäcka hedersproblematik. Här är sekretessbrytande bestämmelser en viktig del för att myndigheterna ska kunna göra en bättre riskbedömning. För att snabbare fånga upp barn i riskzonen vill vi se handlingsplaner mot hedersförtryck i alla skolor och bättre utbildning av personal som kommer i kontakt med barn och unga. För att öka möjligheterna att upptäcka hedersförtryck behöver vi införa den nationella frånvarostatistik för skolan som Centerpartiet har drivit på för.

Kriminalisera kontrollerande beteende

Vi vill att alla barn ska få vara barn. Andra partier vill i viss mån reglera kvinnors och flickors rätt att bära slöja, något vi tror är fel väg att gå. Det är förfärligt att det finns flickor som blir tvingade eller känner sig pressade att ha slöja. I stället för förbud, som skulle strida mot religions- och yttrandefriheten, måste vi komma åt tvång och förtryck så som att inte få bestämma hur man själv vill gå klädd eller att inte själv få välja vänner eller vem man vill leva med. Hedersproblematiken sträcker sig från kränkande behandlingar till mord och framtvingade självmord. Det är något vi aldrig kan acceptera. Vi vill kriminalisera kontrollerande beteende för att på ett tidigt stadium kunna stoppa det förtryck som begränsar, framför allt barn, unga och kvinnor, att leva sitt liv fullt ut.

Befrielse från medborgarskap

Det finns fall där barn som har dubbelt medborgarskap förs ut från Sverige för att giftas bort mot sin vilja. För att barnet inte längre ska ha möjlighet att få konsulärt stöd eller att återvända till Sverige ansöker vårdnadshavaren om att barnet ska befrias från sitt svenska medborgarskap. En utredning har sett över frågan och föreslagit att bestämmelserna ska utökas med särskilda villkor till skydd för barns medborgarskap. Centerpartiet är positiva till lagändringar som stärker skyddet för barn att befrias från svenskt medborgarskap.

Se över sambolagen

Den 1 juli 2020 infördes det nya brottet barnäktenskapsbrott som kriminaliserar s.k. informella äktenskap, det vill säga när någon förmår eller tillåter en underårig person att ingå en äktenskapsliknande förbindelse. I propositionen till lagen konstaterades att straffbestämmelsen inte är tillämplig på sådana situationer där ett barn över 15 år med vårdnadshavares samtycke lever i en samborelation. Det innebär en risk att barn över 15 år kan tvingas in i en äktenskapsliknande relation som har formen av ett samboskap. Regeringen bör därför ta initiativ till att analysera hur sambolagens reglering förhåller sig till informella barnäktenskap när det gäller minderåriga sambor.

Förbud oskuldsoperationer och hymenrekonstruktioner

Med ett förbud mot så kallade oskuldskontroller kan vi skydda flickor ytterligare. Oskuldskontroller är en del av det hedersvåld och förtryck som drabbar unga i Sverige och många andra länder. Oskuldskontroller och intyg om dessa, så kallade oskuldsintyg, är inte tillåtna enligt svensk grundlag och inte förenliga med hälso- och sjukvårdslagen eller patientsäkerhetslagen. All hälso- och sjukvård ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet. Att genomföra en oskuldskontroll bryter mot dessa principer och ska inte förekomma i svensk hälso- och sjukvård. Om en sådan undersökning genomförs inom den offentligt finansierade vården är det även ett allvarligt missbruk av offentliga medel. Trots att oskuldskontroller redan är förbjudet drabbar det unga människor i Sverige. Det behövs en helhetlig översyn och förstärkning av lagstiftningen i syfte att effektivt stoppa detta och straffa ansvariga. Centerpartiet anser att det ska vara förbjudet för sjukvårdspersonal att medverka till så kallade oskuldskontroller. Det behövs även åtgärder mot det som kallas ”hymenrekonstruktioner”, det vill säga operationer som bygger på myten om att hymen är en hinna som spräcks vid samlag och att det skulle vara något som kan rekonstrueras, vilket helt enkelt inte stämmer. Dessa operationer är kvacksalveri och hör inte heller hemma i sjukvården. Förutom att brottsrubricering och andra aktuella åtgärder mot hymenrekonstruktioner bör ingå i den översyn av lagstiftningen som Centerpartiet föreslår, måste också de verktyg som redan står till buds börja användas. Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) behöver skyndsamt kunna granska verksamheter när det kommer fram misstanke om oskuldskontroller eller hymenrekonstruktioner. Legitimationen ska kunna dras in för läkare eller sjuksköterskor som inte lever upp till patientsäkerhetslagens krav på vetenskap och beprövad erfarenhet. Samtidigt behövs fortsatt stärkt kompetens om hedersförtryck inom sjukvården och elev- och studenthälsan så att fler kan få det stöd de behöver.

Jämställd vård

Ett av Sveriges sex jämställdhetspolitiska mål är en jämställd hälsa. Trots detta visar utvärderingar att insatserna för kvinnors hälsa inte täcker hela problembilden. Det saknas tydliga behovsbedömningar och prioriteringar jämfört med andra områden eller grupper. Det finns en bild av bristande samordning och onödigt dubbelarbete. Redan 2014 rekommenderade Myndigheten för vård- och omsorgsanalys att det bör utvecklas en nationell modell för att mäta och följa upp ojämlik vård samt utvärdera effekter av metoder som prövas för ökad jämlikhet. Myndigheten har tidigare haft i uppdrag att följa upp satsningar på kvinnors hälsa, men vissa tillfälliga insatser är inte tillräckligt. Svårigheter att få hjälp för olika kvinnosjukdomar och tillstånd gäller för kvinnor i alla åldrar. Många kvinnor lider av problem kopplat till klimakteriet och kan ha svåra besvär efter förlossningar.

En trygg förlossningsvård

Centerpartiet vill se en bredare förlossningsvård med mer valfrihet och kontinuitet för att den födande kvinnan ska få mer trygghet. Därför behövs nationella riktlinjer och vårdprogram samt resurser och modeller för att utveckla förlossningsvården till att bli jämlik över landet. Det handlar om barnmorskeledda enheter i anslutning till akutsjukhusen och regionfinansierade hemförlossningar för de som så önskar och där det inte finns medicinska hinder. Alla ska kunna följas av samma barnmorskor under hela graviditeten, under förlossningen samt i eftervården. Det är också viktigt att korta responstiden och se till att det blir fler ambulansbilar och fler medarbetare i ambulansvården i områden med stora geografiska avstånd. Det ökar tryggheten för gravida kvinnor med lång resväg till BB. Centerpartiet anser att regeringen bör vidta åtgärder för att förtydliga barnmorskans roll i svensk hälso- och sjukvård i syfte att ge den födande kvinnan mer valfrihet och bättre kontinuitet samt skapa fler karriärmöjligheter och en bättre arbetsmiljö för barnmorskan.

Rusta vårdkedjan för att hjälpa patienter med endometrios

Endometrios är också ett exempel på en sjukdom som många kvinnor har svårt att få hjälp med. Ungefär 250 000 personer i Sverige har endometrios, varav ungefär hälften har besvär som i någon mån påverkar deras liv. Endometrios är när vävnad som liknar livmoderslemhinna växer utanför livmoderhålan. Det kan ge upphov till omfattande smärta och besvär i många situationer eller längre perioder. Ett antal lindrande behandlingar finns. Socialstyrelsen publicerade 2018 nationella riktlinjer för vård vid endometrios. Socialstyrelsen rekommenderar bland annat att regionerna ska ha grundbemannade multiprofessionella endometriosteams. Dock visar både Socialstyrelsens egna analyser (2019) och Myndigheten för vårdanalys uppföljning av de senaste årens satsningar på kvinnors hälsa genom överenskommelser mellan regeringen och SKR (2020) att mycket kvarstår för att alla som behöver det ska få rätt vård i rätt tid. Satsningarna har inte haft tillräckligt tydliga och mätbara mål. De har även präglats av punktinsatser i stället för genomgående prioriteringar i hela vårdkedjan och alla regioner. Centerpartiet anser att hela vårdkedjan behöver rustas för att hitta och hjälpa patienter med endometrios i rätt tid och med adekvata insatser.

Moms på mensskydd

De flesta flickor får sin menstruation vid 12–14 års ålder. Trots att menstruation är helt naturligt så finns det fortsatt många tabun kring menstruation, världen över. En förutsättning för att flickor och kvinnor ska kunna vara delaktiga i samhällslivet är att ha fungerande mensskydd. EU:s medlemsstater beslutade 2016 att medlemsländerna får sänka mervärdesskatten, momsen, på tamponger och bindor till noll procent. Det är flera medlemsländer som därefter har sänkt momsen. Trots att Sverige klassificeras som det mest jämställda landet i världen har vi fortsatt den högsta momssatsen på mensskydd. Mensskydd är nödvändiga produkter för flickor och kvinnor. Ändå ligger momsen för mensskydd i Sverige på 25 procent. Centerpartiet menar att det inte ska vara en socioekonomisk fråga huruvida tjejer och kvinnor känner sig trygga att röra sig i samhället eller fungera i sin vardag: i skola, på arbetet eller socialt, oavsett ålder. Flickor och kvinnor ska inte hindras att delta i samhällslivet på grund av sin menstruation. Därför vill vi se över möjligheten att införa lägre momssats på mensskydd.

Ekonomisk jämställdhet

Centerpartiet vill uppnå ett samhälle där kvinnor och män har lika möjlighet till makt och inflytande över sin egen situation. En jämlik och jämställd skola ger förutsättningar för alla elever att lyckas. Att gå ut grundskolan med fullständiga betyg är en stark skyddsfaktor mot utanförskap. Därför är skolans jämställdhetsuppdrag så viktigt. I samtliga skolformer ska skolan arbeta med att motverka skillnader mellan elever och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Det finns fortfarande könsskillnader i skolan som vi behöver beakta. Det gäller alltifrån skolresultat och psykisk och fysisk hälsa till val av gymnasieutbildningar för att bara nämna några. Skolans jämställdhetsuppdrag behöver stärkas brett.

En jämställd arbetsmarknad

Ett samhälle som bidrar till att kvinnor och män ska kunna försörja sig själva och inte vara ekonomiskt beroende av en partner. En kvinna förväntas av många arbetsgivare stanna hemma mer, oavsett om hon får barn eller ej. En man förväntas i större utsträckning prioritera jobb framför barn. En del i att det finns strukturella löneskillnader är att kvinnodominerade yrken värderas lägre än mansdominerade yrken. Centerpartiet vill att lönekartläggningar görs vart tredje år men mer ordentligt och skarpare, som ett viktigt led i att synliggöra löneskillnader. Vi har även förslag för att exempelvis statliga myndigheter ska utjämna de oförklarliga löneskillnaderna, att all individbaserad statistik ska vara könsuppdelad och att fortsatta insatser för jämställdhetsintegrering görs som en del i detta.

Sverige är med och bidrar till en internationell studie om jämställda löner som genomförs av den internationella organisationen OECD. Studien ska kartlägga de metoder som används i olika länder för att uppnå jämställda löner. Även Kommissionen för jämställda livsinkomsters slutrapport har gett ytterligare underlag för att främja ekonomisk jämställdhet. Målet om lika lön för likvärdigt arbete är viktigt och vi måste fortsätta arbeta för att nå detta. Vi behöver, likt andra nordiska länder, fortsätta arbeta med att ta nya steg och utreda nya sätt för att minska lönegapet mellan kvinnor och män. Samtidigt, att män i snitt tjänar mer över livet än kvinnor, beror inte bara på

löneskillnader utan även på mängden arbetad tid, vilket påverkas av bland annat föräldraledighet, vab, deltidsarbete, bransch, karriär och sjukskrivning. Deltidsarbete försvårar karriär- och löneutveckling. Kvinnor tar fortfarande i hög grad ansvar för det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Centerpartiet arbetar för att deltidsnormen för kvinnor på arbetsmarknaden bryts. I de historiska förändringarna av arbetsrätten i enlighet med parternas överenskommelse, med bakgrund i januariavtalet, ingick också förändringar i lagen om anställningsskydd där heltidsarbete nu har blivit norm. Tillgången till barnomsorg är avgörande för jämställdheten, arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningen, eftersom det möjliggör för föräldrar att arbeta när barnen är små. Skolans många och långa lov påverkar föräldrars möjlighet att arbeta heltid. Det är också viktigt att fler barn får rätt till förskola och fritids oavsett föräldrarnas livssituation för att genom tidiga insatser utjämna livschanserna och på sikt öka den ekonomiska jämställdheten.

En jämställd föräldraförsäkring

Pappors uttag av föräldraledighet ökar men väldigt sakt. Män tar ungefär ut 30 procent av de betalda dagarna, men i stor utsträckning på deltid, sommartid och utspritt över flera år. Kvinnor tar i dag ut större delen av föräldraledigheten, vilket får konsekvenser på arbetsmarknaden och i löneutvecklingen. Femton år efter det första barnets födelse har inkomstskillnaden mellan pappan och mamman i genomsnitt ökat med hela 32 procentenheter. Det leder till negativa konsekvenser för såväl enskilda individer som samhället i stort. Det vill vi ändra på. Centerpartiet vill inte detaljstyra människors privatliv, men problemen med ojämsälld fördelning av föräldraledigheten är ett tydligt exempel på att vi som individer begränsas av strukturer och omvärldens förväntningar på oss utifrån könstillhörighet. Vi vill därför se en jämställd, enkel och tydlig föräldraförsäkring som är anpassad till vårt moderna samhälle och arbetsliv. I en IFAU-rapport från år 2022 slogs fast att ekonomiska drivkrafter får föräldrar att dela mer lika på föräldrapenningen och att jämställdhetsbonusen ledde till ett mer jämställt uttag av föräldrapenningen. Vi vill därför återinföra en kraftigt förstärkt och smartare jämställdhetsbonus i föräldraförsäkringen.

Att informera vårdnadshavare om hur fördelning av uttaget av föräldradagar påverkar familjeliv, hälsa och livsinkomst är också en viktig del i att öka medvetenheten om detta. Försäkringskassan har blivit tydligare i sin information gentemot vårdnadshavare, men det finns goda skäl till att myndigheten borde arbeta än mer med nudging för att anpassa informationen än mer och på så sätt bidra till ett mer jämställt uttag. Fördelen med nudging, som är ett sätt att få användaren att göra medvetna val, är att det kan bryta gamla beteendemönster samtidigt som det leder till en effektivare användning av våra gemensamma skattemedel. Det är dessutom relativt enkelt och billigt att genomföra, samtidigt som det kan bidra till politikens måluppfyllelse om en ökad ekonomisk jämställdhet. Centerpartiet vill därför att Försäkringskassan får ett tydligt uppdrag att arbeta än mer med riktad information till vårdnadshavare i form av nudging för att öka medvetenheten kring vad ojämsälldt uttag innebär.

Vi vill också se över flerbarnstillägget. Flerbarnstillägg infördes 1982, för familjer med minst tre barn, och år 2005 utökades rätten till flerbarnstillägg till att även omfatta familjer med två barn. År 2020 konstaterade Riksrevisionen att flerbarnstillägget för barn nummer två som infördes år 2005, inte har fått den önskade fördelningseffekten och ansåg därför att den delen av tillägget bör avskaffas. Många ensamstående föräldrar

har det allt svårare ekonomiskt när kostnaderna stiger. När kostnaderna för el, mat, bränsle och bostadsräntor ökar är det många som får det tuffare ekonomiskt. Det är viktigt att samhället stöttar de grupper som drabbas hårdast av prisökningarna. Underhållsstödet för ensamstående föräldrar bör därför ses över och stärkas i tuffare ekonomiska tider.

Jämställd näringspolitik och kvinnors företagande

Cirka 30 procent av de svenska företagen ägs av kvinnor. I många branscher är könsbalansen betydligt snedare än så. Trots att nyföretagandet bland kvinnor ökat, ligger Sverige vid en jämförelse med övriga EU i bottenskiktet när det gäller andelen kvinnliga företagare. Samtidigt visar statistik att de varor och tjänster som säljs av företag drivna av kvinnor i högre grad är innovativa och är nya för Sverige eller världen. Sammantaget är detta naturligtvis orimligt. Mycket arbete återstår för svenskt vidkommande när det kommer till ekonomisk jämställdhet.

Fakta och statistik kring kvinnors företagande, kvinnors ledning av företag och kvinnors ägande av företag är i dag bättre än tidigare men fortsatt bristfälliga. Det leder till ett osynliggörande som måste förändras. Ska förutsättningar för kvinnors företagande, ledning och ägande förbättras, då är bättre fakta ett måste. Jämställdhetsanalyser bör vara ett självklart och naturligt inslag i den statliga företagarpolitiken. I linje med detta behöver de stöd som företag kan söka utformas så att de också i högre grad söks. Detta gäller såväl kvinnodominerade branscher som mansdominerade. Frågan om hur företagarpolitiken effektivare kan bidra till såväl jämställdhet som tillväxt, och hur det arbetet ska organiseras, bör utredas. Till detta hör också hur stöden bättre kan anpassas för att bidra till tillväxt och utveckling i hela landet.

Det behövs ett tydligt och strategiskt arbete för att öka jämställdheten inom näringslivet. Här spelar det roll hur statliga aktörer agerar. Berörda myndigheter – såsom Vinnova, Almi och Tillväxtverket – måste ges tydliga och mätbara mål. En grundläggande utgångspunkt ska vara att statliga medel för företagande fördelas mer jämställt.

Det är viktigt att se företagandets potential både som integrationsmotor och för jämställdheten. För många kvinnor som kommit till Sverige från andra länder kan företagande vara den enda möjligheten till ett jobb. Därför behövs också en särskild satsning på kvinnor med utländsk bakgrund för att de lättare ska kunna välja företagande som ett sätt att få ett jobb. En sådan satsning kan exempelvis bestå i att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor. För dessa grupper, men också i vidare perspektiv, bör tillgången till mikrolån förbättras. Mikrolånen kan vara av stor betydelse för den som vill ta ett första steg till eget företagande.

Möjlighet att driva företag för den med skyddad identitet

Också människor som lever med skyddad identitet bör ha möjlighet att driva företag och engagera sig i näringslivet. Det finns en rad exempel på människor som har stöd i lag och som får stöd av myndigheter för att skydda sin identitet. Ett exempel på detta är våldsutsatta kvinnor. De kan inte vara utestängda från möjligheten att driva företag eller sitta i bolagsstyrelser. I dag finns dock hinder för detta. Enligt sekretessgruppen hos Skatteverket så kan man inte ha sekretess hos Bolagsverket. Det gör det möjligt att söka på personnummer och få upp bolagen där en person har styrelseuppdrag. Bolagens adresser kan då avslöja i vilken region personen med skyddad identitet befinner sig,

vilket innebär stora risker för den enskilda. Det finns skäl för dessa regler. Men det bör utredas olika möjligheter för att inte utestänga exempelvis våldsutsatta kvinnor från en karriär i näringslivet. Det är inte rättvist eller rimligt att en kvinna som tagit sig ur en våldsam relation ska begränsas ekonomiskt livet ut.

Helena Vilhelmsson (C)

Jonny Cato (C)

Christofer Bergenblock (C)

Catarina Deremar (C)

Martina Johansson (C)

Anders W Jonsson (C)

Anna Lasses (C)

Niels Paarup-Petersen (C)

Anne-Li Sjölund (C)

Anders Ådahl (C)